

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Kőnigné Nagy Magdolna

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Kőnigné Nagy Magdolna

Levelezési cím: 7252 Atala, Széchenyi u.20/a

Telefonszám: 06304545977

E-mail cím: konignemagdi73@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Attalai pecsétek**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:¹:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása:

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
amely nemzetiség:²

nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Levéltári dokumentumok

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- települési**   tájegységi   ágazati

amely értéktár neve: **Attalai Értéktár Bizottság**

---

¹ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

² Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

A pecsételés szokása az ókorig nyúlik vissza. Szerepük azonban igazán a középkortól növekedett meg azzal, hogy létezését bizonyító ereje tette nélkülözhetetlenné. Elsődleges szerepe ebben a korai időben természetesen a pecsétképnek volt, amely főleg az írástudatlanok nagy tömege miatt volt fontos. A pecsétképben ugyanis bárki felismerhette a használó személyét, a pecsét tulajdonosát, ezen keresztül elfogadhatóvá vált az okirat, azaz a pecséten megjelenő tulajdonos arcképe biztosította az okirat hitelességét.

E ténynek rendkívül fontos szerepe lett később a községi pecsétek használatánál. Az írástudatlanság miatt a pecsétképnek mindenki által felismerhetőnek és más pecsétektől megkülönböztethetőnek kellett lenniük. Felismerni pedig azoknak kellett, akiket- az irat „illetett”, tehát a kiállítónak, használónak stb. A település gazdagsága határozta meg, hogy milyen anyagból készítették a pecsétnyomókat. A legtöbb rézből van, de készült aranyból, ezüstből, sőt vasból is. A készítőket vándor-, vagy cigánykovácsoknak nevezték. Munkájuk során nem csak lovakat patkoltak, hanem többek között pecsétnyomókat is készítettek. Műveltségük különböző fokon állt: voltak közöttük tanultak, de akadtak nagyon primitívek is. Erre könnyen rá lehet jönni, mégpedig abból, hogy a pecséten a feliratot tükörrírás szerint kellett elkészíteni, hiszen ha lenyomjuk, így olvasható el helyesen. Ezt közülük sokan nem tudták és ezért fordítva vésték rá a feliratot. A pecsétek feliratán gyakori volt a latin, de nem kizárólagosan. Az 1840-es évektől egyre több lett a magyar nyelvű feliratok száma.

A pecsételés folyamata rendszerint a forró, folyékony pecsétviaszba egyszerű belenyomással történt, ám a tipariumok egy részéről megállapítható, hogy igen gyakori eljárás volt az, amikor a nyomón levő rajzolatot (vésetet) igen durva módszerrel, kalapácsütéssel vitték rá a nyilván már hűlni és lassan szilárdulni kezdő pecsétviaszra. Az 1850-es években lassan kezdtek áttérni a viaszpecsétről a festékes pecsételési módra.

Az attaljai pecsétek leírása:

1. 20 mm átmérőjű kör. - Egyenetlen szélességű szegélyben a pecsétalp közepén kezdve: „SIGYL ATTALA”. A szegély által határolt mezőben jobb oldalon hegyével lefelé, élével balra fordított ekevas, közepén V-alakban elhelyezett, leginkább árpához hasonló két gabonakalász, bal oldalon hegyével lefelé, élével balra fordított csoroszllya. Iraton való legkorábbi előfordulása: Invest. Urb. 1771. Használatban: 1782-ig.

2. 20 mm x 17 mm-es állított ovális. - Vésett vonalkeret. A pecsétmező felső harmadában boltívesen a felirat: „ATAIA”. Bal haránt vonalkázott pecsétalpból cölöpösen kinövő búzaszál jobbról két, balról egy levéllel. Jobbra tőle hegyével felfelé, élével balra fordított csoroszllya, balra hegyével felfelé, élével jobbra fordított ekevas lebeg. Jobb és bal oldalon a vonalkeretre támaszkodó stilizált ág(?) vagy vonalkás díszítés. Iraton való legkorábbi előfordulása: Invest. Urb. 1783. Használata 1790 és 1813 között szűnt meg. OL. V5.

3. 20 mm átmérőjű kör. - Vésett vonalkeret. A pecsétmező felső harmadában boltívesen a felirat: „XATTALA”. A szó elején egy csillag. A pecsétmező közepén egy tőből kinövő háromfelé ágazó lebegő gabonaszál, jobbra tőle hegyével felfelé, élével balra fordított lebegő csoroszllya, balra hegyével felfelé, élével jobbra fordított lebegő ekevas. A pecsétképet végénél összekötött, a felirat két végéig érő két pálmalevél öleli.

Iraton való legkorábbi előfordulása: Tab. Transp. 1813. Használatban: 1856-ig.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

A múltat felidézve, ezek a jelképek is elmondják a településünk történetét. Az egyedi formában megalkotott pecsétetek, a helyiek identitását, munkásságát jelképezik, melyeket nekünk is ismernünk kell. A mezőgazdasági elköteleződés a mai napig fen áll a településünkön, több családi gazdálkodó, mezőgazdasági vállalkozó tevékenykedik a falunkban. A generációkról generációkra öröklődő szorgalom, tenni akarás, a föld szeretete, példa értékű a településünkön.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Somogy megye múltjából - Levéltári évkönyv Somogy megye múltjából - Levéltári évkönyv 23. (Kaposvár, 1992) Nagy Pál: Somogy megye mezővárosi és községi pecsétjei 1768-1856 (Első rész)

Tolna Megyei Levéltári Füzetek Tolna Megyei Levéltári Füzetek 2. Tanulmányok (Szekszárd, 1991)

Bezerédy Győző: A községi pecsétetek művelődéstörténeti vonatkozásai „A Dunántúl településtörténete II/2.

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

ATTALA

1.

2.

3.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés m) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról